

تأملی بر فقر تئوریک در علوم انسانی ایران

سید جواد میری

جامعه‌شناسان

سرشناسه: میری، سیدجواد، ۱۳۵۰
عنوان و نام‌پدیدآور: تأملی بر فقر تنوریک در علوم انسانی ایران
تألیف: سیدجواد میری

مشخصات نشر: جامعه‌شناسان
مشخصات ظاهری: ۱۱۲
شابک: ۷-۲۸۴-۲۲۳-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیای مختصر
یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۱۶۴۳۷

جامعه‌شناسان

تأملی بر فقر تنوریک در علوم انسانی ایران
تألیف: سیدجواد میری

چاپ اول: ۱۳۹۴ تهران/ تعداد ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۹۰۰۰ تومان/ مجتمع چاپ و صحافی لیتوگرافی: طیف، نگار
شابک: ۷-۲۸۴-۵۵۴۶-۶۰۰-۹۷۸
همه حقوق چاپ نشر برای ناشر محفوظ است.

حروفچینی، نمونه‌خوانی و صفحه‌آرایی: جامعه‌شناسان
ویراستاری: گروه ویراستاری انتشارات جامعه‌شناسان

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی:
تهران، خیابان انقلاب، رویروی درب اصلی
دانشگاه تهران، پاساژ قزوینده، پلاک ۲۱۷
فروشگاه جامعه‌شناسان- تلفن ۶۶۰۰۰۰۵۱
تلفن دفتر نشر: ۶۶۹۶۹۶۱۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب
۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف
(ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

WWW.JAMEESHENASAN.COM
Email: Sociologists15@gmail.com

فهرست مطالب

پیشگفتار	۷
فصل اول: گسست‌های ذهنی	
غرب، فلسفه غرب و نگاه وارونه	۱۱
فضاهای ذهنی	۲۵
انفصال از واقعیت	۲۹
فصل دوم: فلسفه به مثابه بینش	
تنلی بینشی	۳۹
خود بزرگ‌بینی و خود کم‌بینی	۴۲
تمایز میان Episteme و Ethos	۴۹
بینش فلسفی و تمایز میان معرفت و معارف	۵۳
فصل سوم: هنر اندیشیدن	
جامعه‌شناسی به مثابه هنر	۵۹
فلسفه و مدیریت	۶۸
کانت روسیه و سنن فکری	۷۱
فصل چهارم: تنگنای علوم انسانی در ایران	
مسئله نداشتن در علوم انسانی	۷۹
علوم انسانی در ایران تئوریک نیست	۸۲
تحقیق در حوزه علوم انسانی در ایران	۸۶
علوم انسانی و دغدغه ژئوکالچری	۹۲
فهرست منابع	۱۰۱
فهرست نمایه	۱۰۳

پیشگفتار

چرا قصه‌ها جذابند؟ چرا کودکان قصه‌ها را دوست دارند و با آنها هم‌آوایی می‌کنند؟ همیشه این پرسش در ذهن من از این سو به آن سو می‌رفت، تا اینکه خود صاحب فرزندانی شدم و شب‌ها برایشان قصه می‌خوانم. هنگامی که برای سیدمحسن و سیدمرتضی قصه می‌خوانم، آنان به وجد می‌آیند، گویی در دل قصه‌ها زندگی می‌کنند و میان آنها و «جهان قصه‌ها» فاصله‌ای وجود ندارد. به عبارت دیگر، در ذهن کودکان فاصله میان «جهان قصه» و «جهان واقعی» وجود ندارد و همه وصل است و «وحدت». برخی از بزرگان علوم انسانی می‌پندارند که روایت آنان از وجود باید خشک و بی‌روح باشد، چرا که «بی‌روحی» را عین «علم» و «خشکی» را عین «فلسفه» می‌پندارند؛ در حالی که زندگی انسان یک «قصه» است و خدا نیز جهان آفرینش را با یک «قصه» آغاز نمود و زیباترین آثار هنری، در «داستان خلقت» به منصفه ظهور رسیده است. شاید از این‌روست که هنوز پس از گذشت قرن‌ها، متون دینی از پرخواننده‌ترین متون و آرام‌بخش‌ترین کتب به شمار می‌روند؛ چرا که قصه خلقت، داستان پر غصه انسان در پهنه هستی به زبان شاعرانه است. حال ارتباط این سخنان با «فقر تئوریک در علوم انسانی ایران» چیست؟ ارتباط یا عدم ارتباط، امری مکانیکی نیست، بلکه وابسته به قدرت تخیل هنرمند است. به زبان دیگر، هنگامی که قوه خیال انسان ضعیف می‌گردد و «رویای» خویش را از دست می‌دهد و به عبارتی، نمی‌تواند قصه‌پردازی کند و به تخیلاتش جولان دهد، دیگر قادر نیست که ربط یا عدم ربط اشیاء را در جان خویش تصور نماید و نیازمند «دیگری» می‌گردد. علوم انسانی در ایران نیز، فاقد «رویا» گردیده است و این امر

موجب گشته است که اصحاب علوم انسانی در ایران نتوانند «قصه پر غصه» انسان امروز را به زبان وصل بگویند و دائماً گرفتار «فاصله‌ها» شده‌اند. در اثر حاضر، در تلاش بودم تا یک داستان بگویم و هرگز داعیه این را ندارم که جامعه‌شناسی (یا حتی علوم انسانی) «علم» به معنای دقیق آن می‌باشد، بلکه نوعی هنر اندیشه‌ورزی است. در نگاه من، یکی از بزرگترین موانع پیش روی علوم انسانی در ایران، همین «علم» فرض نمودن معارفی است که دغدغه بهروزی انسان را دارند. شاید در پس ذهن من از «جامعه‌شناسی»، کتاب «Das Kapital» - سرمایه - مارکس نبوده است، بلکه بیشتر ملهم از «داستان و راستان» مطهری، «کویر» شریعتی و «برادران کارامازوف» داستایوسکی بوده‌ام.